Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Femte Afdeling)

19. januar 2012*

»Forordning (EF) nr. 800/1999 — artikel 15, stk. 1 og 3 — landbrugsprodukter — ordningen for eksportrestitutioner — differentieret eksportrestitution — betingelser for ydelse — indførsel af varer i bestemmelsestredjelandet — betaling af importafgifter«

I sag C-392/10,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Finanzgericht Hamburg (Tyskland) ved afgørelse af 8. juli 2010, indgået til Domstolen den 4. august 2010, i sagen:

Suiker Unie GmbH – Zuckerfabrik Anklam

mod

Hauptzollamt Hamburg-Jonas,

har

DOMSTOLEN (Femte Afdeling)

sammensat af dommerne E. Levits, som fungerende formand for Femte Afdeling, J.-J. Kasel og M. Berger (refererende dommer),

generaladvokat: P. Mengozzi

justitssekretær: A. Calot Escobar,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

efter at der er afgivet indlæg af:

— Suiker Unie GmbH – Zuckerfabrik Anklam ved Rechtsanwältin P.N. Söhngen

— Europa-Kommissionen ved P. Rossi og B.-R. Killmann, som befuldmægtigede,

og idet Domstolen efter at have hørt generaladvokaten har besluttet, at sagen skal pådømmes uden forslag til afgørelse,

afsagt følgende

* Processprog: tysk.

Dom

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 15, stk. 1 og 3, i Kommissionens forordning (EF) nr. 800/1999 af 15. april 1999 om fælles gennemførelsesbestemmelser for eksportrestitutioner for landbrugsprodukter (EFT L 102, s. 11), som ændret ved Kommissionens forordning (EF) nr. 444/2003 af 11. marts 2003 (EUT L 67, s. 3, herefter »forordning nr. 800/1999«).

2 Anmodningen er indgivet under en sag mellem det tyske selskab Suiker Unie GmbH – Zuckerfabrik Anklam (herefter »Suiker Unie«), retssuccessor for selskabet Danisco Zucker GmbH (herefter »Danisco Zucker«), og Hauptzollamt Hamburg-Jonas (herefter »Hauptzollamt«) vedrørende en anmodning om tilbagebetaling af eksportrestitution, som Hauptzollamt havde tildelt Danisco Zucker som forudbetaling.

Retsforskrifter

Forordning (EØF) nr. 3665/87

3 Artikel 17, stk. 3, i Kommissionens forordning (EØF) nr. 3665/87 af 27. november 1987 om fælles gennemførelsesbestemmelser for eksportrestitutioner for landbrugsprodukter (EFT L 351, s. 1) bestemte, at et landbrugsprodukt, som der anmodes om differentieret eksportrestitution for, »betragtes som værende indført, når toldformaliteterne for overgang til frit forbrug i tredjelandet er afsluttet«.

Forordning nr. 800/1999

4 Forordning nr. 800/1999, som erstattede forordning nr. 3665/87, anfører i den affattelse, der var gældende på tidspunktet for de faktiske omstændigheder i hovedsagen, i 17. betragtning, at »der [skal] føres bevis for, at det pågældende produkt er indført i et tredjeland; toldformaliteterne ved indførsel opfyldes bl.a. ved betalingen af de importafgifter, der skal erlægges, for at produktet kan afsættes på det pågældende tredjelands marked«.

5 Forordningens artikel 15 har følgende ordlyd:

»1. Produktet skal være blevet indført i uforandret stand til det tredjeland eller til et af de tredjelande, for hvilke der er fastsat restitution, senest 12 måneder efter antagelsen af udførselsangivelsen; der kan dog indrømmes supplerende frister på de i artikel 49 fastsatte betingelser.

2. Produkter betragtes som indført i uforandret stand, hvis det fremgår, at der ikke på nogen måde er sket en forarbejdning af dem.

Dog:

– […]

— anses et produkt som indført i uforandret stand, hvis det er forarbejdet inden indførslen, når forarbejdningen har fundet sted i det tredjeland, hvor alle de produkter, der er resultatet af denne forarbejdning, er blevet indført.

3. Produktet anses for indført, når toldformaliteterne ved indførsel, herunder formaliteterne vedrørende opkrævning af importtold, i tredjelandet er blevet opfyldt.

[…]«

6 I forordningens artikel 16, stk. 1, bestemmes følgende:

»1. Bevis for afslutning af toldformaliteterne for indførsel føres efter eksportørens valg ved fremlæggelse af et af følgende dokumenter:

a) tolddokument eller kopi eller fotokopi heraf; [...]

b) attest for losning og indførsel, der er udstedt [...] efter reglerne i bilag VI, kapitel III, og under anvendelse af forlægget i bilag VII. Dato og nummer på indførselstolddokumentet skal anføres på den pågældende attest.«

7 Bilag VI, kapitel III, til denne forordning bestemmer i punkt 2 bl.a., at attesteringen på de losnings- og indførselsattester, som er omhandlet i forordningens artikel 16, stk. 1, litra b), også skal omfatte »en kontrol af, at varerne er blevet toldbehandlet med henblik på endelig indførsel«.

8 Artikel 20 i forordning nr. 800/1999, som er indeholdt i afdeling 3 med overskriften »Særlige foranstaltninger til beskyttelse af Fællesskabets finansielle interesser«, i afsnit II, kapitel 1, i denne forordning, bestemmer:

»1. Hvis:

a) der er alvorlig tvivl om produktets faktiske destination

eller

b) produktet kan tænkes genindført til Fællesskabet som følge af en forskel mellem den restitution, der gælder for det udførte produkt, og den ikke-præferentielle importtold, som gælder for et identisk produkt på det tidspunkt, hvor udførselsangivelsen antages

eller

c) der foreligger konkret mistanke om, at produktet vil blive genindført til Fællesskabet i uforarbejdet stand, eller efter at det er blevet forarbejdet i et tredjeland, idet det dermed vil drage fordel af en fritagelse eller en nedsættelse af tolden

udbetales restitutionen med fælles sats eller den i artikel 18, stk. 2, omhandlede del af restitutionen kun, hvis produktet har forladt Fællesskabets toldområde i overensstemmelse med bestemmelserne i artikel 7, og:

i) når der er tale om en ikke-differentieret restitution, hvis produktet er blevet indført i et tredjeland senest 12 måneder efter datoen for antagelsen af udførselsangivelsen eller har undergået en væsentlig bearbejdning eller forarbejdning inden for denne frist, jf. artikel 24 i [Rådets] forordning (EØF) nr. 2913/92 [af 12.10.1992 om indførelse af en EF-toldkodeks (EFT L 302, s. 1, herefter »toldkodeksen«)] eller

ii) når der er tale om en restitution, der er differentieret efter destination, hvis produktet er blevet indført i uforarbejdet stand til et bestemt tredjeland senest 12 måneder efter datoen for antagelsen af udførselsangivelsen.

I forbindelse med indførsel til et tredjeland anvendes bestemmelserne i artikel 15 og artikel 16.

Medlemsstaternes kompetente organer kan endvidere i forbindelse med alle restitutioner kræve, at der fremlægges yderligere bevismateriale til godtgørelse over for myndighederne af, at produktet faktisk er bragt på markedet i det indførende tredjeland eller har undergået en væsentlig bearbejdning eller forarbejdning jf. artikel 24 i [toldkodeksen].

[...]

4. Bestemmelserne i stk. 1 anvendes inden udbetaling af restitutionen.

Restitutionen anses dog for uberettiget og skal tilbagebetales, hvis myndighederne, selv efter udbetalingen af restitutionen, konstaterer:

a) at produktet er blevet ødelagt eller beskadiget, inden det blev bragt på markedet i et tredjeland, eller inden det i et tredjeland havde undergået en væsentlig bearbejdning eller forarbejdning, jf. artikel 24 i [toldkodeksen], medmindre eksportøren på en for myndighederne tilfredsstillende måde kan godtgøre, at udførslen skete på sådanne økonomiske vilkår, at produktet med rimelighed kunne afsættes på et tredjelands marked, jf. dog bestemmelserne i artikel 21, stk. 2, andet afsnit

b) at produktet i et tredjeland er omfattet af en toldsuspensionsordning 12 måneder efter datoen for udførslen fra Fællesskabet, uden at det i et tredjeland har undergået en væsentlig bearbejdning eller forarbejdning, jf. artikel 24 i [toldkodeksen], og at udførslen ikke er sket som led i en normal handelstransaktion

c) at det udførte produkt genindføres til Fællesskabet, uden at det har undergået en væsentlig bearbejdning eller forarbejdning, jf. artikel 24 i [toldkodeksen], at den ikke-præferentielle importtold er lavere end den ydede restitution, og at udførslen ikke er sket som led i en normal handelsaktion

d) at de udførte produkter, der er nævnt i bilag V, genindføres til Fællesskabet:

   — efter at de i et tredjeland har undergået en bearbejdning eller forarbejdning, som ikke har nået det niveau, der er fastsat i artikel 24 i [toldkodeksen], og

   — har givet anledning til anvendelse af nedsat importtold eller nultold, der er lavere end den ikke-præferentielle told.

[...]«

Toldkodeksen

9 I toldkodeksens artikel 24 fastsættes det:

»En vare, ved hvis fremstilling to eller flere lande har deltaget, har oprindelse i det land, hvor den sidste væsentlige og økonomisk berettigede bearbejdning eller forarbejdning har fundet sted, når denne er foretaget i en dertil udstyret virksomhed og har ført til fremstilling af et nyt produkt eller udgør et vigtigt trin i fremstillingen.«

Tvisten i hovedsagen og det præjudicielle spørgsmål

10 Ved en udførselsangivelse af 16. maj 2003 anmeldte Danisco Zucker udførsel til Litauen af 23 000 kg hvidt sukker og ansøgte Hauptzollamt om forudbetaling af eksportrestitutionen. Hauptzollamt imødekom ansøgningen ved afgørelse af 2. juni 2003.

11 Ved skrivelse af 29. august 2003 fremsendte Danisco Zucker de litauiske tolddokumenter vedrørende den omtvistede eksport til Hauptzollamt, der i felt 37 indeholder procedurekode 5100, svarende til en »midlertidig indførsel med genudførsel i forarbejdet form« uden betaling af importtold. I Litauen fremstilledes der læskedrikke af det hvide sukker, som derefter blev eksporteret til Letland og Estland.

12 Ved ændringsafgørelse af 25. november 2003 krævede Hauptzollamt, at Danisco Zucker skulle tilbagebetale den forudbetalte eksportrestitution forhøjet med 10 % på i alt 12 180,18 EUR, med den begrundelse, at det hvide sukker ikke var overgået til fri omsætning i Litauen og derfor ikke opfyldte kravene for differentieret eksportrestitution.

13 Den 2. november 2007 anlagde Danisco Zucker sag ved Finanzgericht Hamburg efter forgæves klage. Selskabet har gjort gældende, at selv om et produkt i henhold til artikel 15, stk. 1, i forordning nr. 800/1999 skal indføres i tredjelandet i uforandret stand, skal produktet imidlertid i henhold til bestemmelsens stk. 3 anses for indført, når toldformaliteterne ved indførsel, herunder navnlig formaliteterne vedrørende opkrævning af importtold i tredjelandet, er blevet opfyldt. Selskabet er af den opfattelse, at mens det i artikel 17, stk. 3, i forordning nr. 3665/87 var bestemt, at et produkt først blev anset for indført, når toldformaliteterne i forbindelse med overgangen til fri omsætning i det pågældende tredjeland var opfyldt, skal det konkluderes, at for så vidt som artikel 15 i forordning nr. 800/1999 ikke omhandler »overgang til fri omsætning«, har fællesskabslovgiver udtrykkeligt afstået fra dette krav.

14 Danisco Zucker har anført, at da udtrykket »indførsel« ikke er defineret ved lov, og da formålet med eksportrestitutionen er, at Unionens marked skal aflastes for de pågældende varer, skal det alene anses for afgørende, om toldformalitetskravene er blevet opfyldt. Om der er betalt told eller ej er derimod irrelevant.

15 Endelig har Danisco Zucker gjort gældende, at ordningen for varens fortoldning i tredjelandet ikke kan gøre nogen forskel, uanset om det drejer sig om proceduren for aktiv forædling i forbindelse med tilbagebetalingsordningen for told eller, som i en situation som den i hovedsagen omhandlede, en toldsuspensionsordning. Domstolen har allerede fastslået, at det som bevis for, at en vare er blevet indført, er tilstrækkeligt, at varen er blevet toldbehandlet i overensstemmelse med proceduren for aktiv forædling i forbindelse med tilbagebetalingsordningen for told. Sagsøgeren, som i mellemtiden er blevet retssuccessor for Daniscos Zucker, har således nedlagt påstand om ophævelse af ændringsafgørelsen af 25. november 2003 og klageafgørelsen af 1. oktober 2007.

16 Hauptzollamt har nedlagt påstand om frifindelse. Det har gjort gældende, at det hvide sukker, der alene var blevet fortoldet under ordningen for aktiv forædling uden opkrævning af importtold, i denne sag befandt sig under toldmyndighedernes kontrol indtil afslutningen på den aktive forædling ved genudførslen af de forarbejdede produkter. Det hvide sukker har således ikke været frit omsætteligt i tredjelandet.

17 Finanzgericht Hamburg har under disse omstændigheder besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Er betingelsen for at opnå en differentieret restitution, jf. artikel 15, stk. 1, sammenholdt med artikel 15, stk. 3, i [...] forordning [...] nr. 800/1999 [...] – nemlig at toldformaliteterne ved indførsel er blevet opfyldt – opfyldt, når produktet i bestemmelsestredjelandet, efter overgang til en procedure med

aktiv forædling uden opkrævning af importtold, har undergået en væsentlig bearbejdning eller forarbejdning som omhandlet i artikel 24 i [toldkodeksen] og det produkt, der fremkommer ved denne bearbejdning eller forarbejdning, udføres til et tredjeland?«

Om det præjudicielle spørgsmål

18 Med sit spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 15, stk. 1 og 3, i forordning nr. 800/1999 skal fortolkes således, at betingelsen for at opnå en differentieret restitution i henhold til denne bestemmelse – nemlig at toldformaliteterne ved indførsel er blevet opfyldt – er opfyldt, når produktet i bestemmelsestredjelandet, efter overgang til en procedure med aktiv forædling uden opkrævning af importtold, har undergået en »væsentlig bearbejdning eller forarbejdning« som omhandlet i toldkodeksens artikel 24, og det produkt, der fremkommer ved denne bearbejdning eller forarbejdning, udføres til et tredjeland.

19 Det skal i denne forbindelse bemærkes, at begrebet »indførsel«, som sagsøgeren i hovedsagen med rette har understreget, ikke er defineret i forordning nr. 800/1999. Rækkevidden af dette begreb skal således fastlægges i den sammenhæng, som forordningens artikel 15 indgår i, idet der skal tages hensyn til på den ene side formålet med den såkaldte »differentierede« eksportrestitution og på den anden side ordlyden af bestemmelserne i forordning nr. 800/1999.

20 Hvad angår formålet med de differentierede eksportrestitutioner ved eksport fremgår det af fast retspraksis, at de har til formål at åbne eller fastholde markederne i de pågældende tredjelande for udførsler fra Den Europæiske Union; differentieringen af restitutionsbeløbet udspringer af ønsket om at tage hensyn til de særlige forhold på hver enkelt af de importmarkeder, hvor Unionen ønsker at spille en rolle (jf. dom af 18.3.2010, sag C-218/09, SGS Belgium m.fl., Sml. I, s. 2373, præmis 38 og den deri nævnte retspraksis).

21 Det følger af denne retspraksis, at formålet med differentieringsordningen ikke ville blive opfyldt, såfremt det var en tilstrækkelig betingelse for at yde en restitution, at den udførte vare blot var blevet losset i tredjelandet (dommen i sagen SGS Belgium m.fl., præmis 39). Differentieringsordningen kræver derimod, som Kommissionen har understreget, at den omhandlede vare reelt og endeligt når frem til bestemmelsesmarkedet, således at den kan afsættes dér. Denne ordning adskiller sig således fra ordningen med restitution med fælles sats.

22 Det er korrekt, at artikel 17, stk. 3, i forordning nr. 3665/87, som ikke finder anvendelse i nærværende sag, i modsætning til artikel 15, stk. 1 og 3, i forordning nr. 800/1999 udtrykkeligt nævnte, at »toldformaliteterne for overgang til frit forbrug i tredjelandet« skulle være afsluttet. I 17. betragtning til forordning nr. 800/1999 anføres imidlertid for det første, at toldformaliteterne ved indførsel i tredjelandet bl.a. opfyldes ved betalingen af de importafgifter, der skal erlægges, for at produktet kan afsættes på det pågældende tredjelands marked.

23 Artikel 15, stk. 3, i forordning nr. 800/1999 bestemmer for det andet, at det omhandlede produkt alene kan anses for indført i et tredjeland, hvis toldformaliteterne ved indførsel, »herunder formaliteterne vedrørende opkrævning af importtold, i tredjelandet« er blevet opfyldt. Endelig bestemmes det i bilag VI til forordningen, i kapitel III, punkt 2, at attesteringen på de losnings- og indførselsattester, som er omhandlet i forordningens artikel 16, stk. 1, litra b), også skal omfatte en kontrol af, at varerne er blevet toldbehandlet »med henblik på endelig indførsel«.

24 Under hensyn til det ovenstående fremgår det således ikke, at fællesskabslovgiver ved vedtagelsen af artikel 15 i forordning nr. 800/1999 har afstået fra kravet om, at den indførte vare endeligt skal være nået frem til markedet i det pågældende tredjeland med henblik på afsætning på dette marked.

25 Det bemærkes, at toldbehandling i overensstemmelse med proceduren for »aktiv forædling« ikke tilsigter afsætning af denne vare på det pågældende tredjelands marked. En sådan toldordning har derimod kun til formål at fritage de varer fra told, der alene indføres midlertidigt til det nationale område med henblik på at blive bearbejdet, repareret eller forarbejdet og dernæst genudført (jf. dom af 4.6.2009, sag C-158/08, Pometon, Sml. I, s. 4695, præmis 24).

26 Følgelig kan toldbehandlingen af en vare, som der er ansøgt om differentieret eksportrestitution for, i det pågældende tredjeland og i overensstemmelse med proceduren for »aktiv forædling« ikke betragtes som en »indførsel« i dette tredjeland i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i artikel 15, stk. 3, i forordning nr. 800/1999.

27 Der kan ikke rejses tvivl ved denne konklusion ved den omstændighed, at den pågældende vare har været genstand for en væsentlig forarbejdning i toldkodeksens artikel 24's forstand i tredjelandet. Det skal i denne forbindelse blot bemærkes, at valget af toldproceduren for »aktiv forædling« indebærer, at hverken produktet selv eller de forarbejdede produkter, som det er en del af, afsættes i det pågældende tredjeland.

28 Der rejses heller ikke tvivl ved konklusionen ved argumentet om, at denne fortolkning af artikel 15 i forordning nr. 800/1999 er i strid med forordningens artikel 20, idet sidstnævnte bestemmelse fastslår, at bevis for en væsentlig forarbejdning af en vare i toldkodeksens artikel 24's forstand i visse tilfælde kan rejse tvivl om opfyldelsen af betingelserne for tildeling af eksportrestitution.

29 Som Kommissionen har understreget, forfølger artikel 20 i forordning nr. 800/1999 som klausul til bekæmpelse af misbrug et andet formål end samme forordnings artikel 15. Artikel 20 giver mulighed for at forhindre uberettiget anmodning om udbetaling af restitution, som allerede med rette er udbetalt, men bestemmelsen skaber ikke nye eller andre betingelser for at opnå eksportrestitution. Den finder således ikke anvendelse i tilfælde som det i hovedsagen omhandlede, hvor det umiddelbart fremgår, at betingelserne for tildeling af en eksportrestitution ikke er opfyldt.

30 Henset til ovenstående bemærkninger skal det forelagte spørgsmål besvares med, at artikel 15, stk. 1 og 3, i forordning nr. 800/1999 skal fortolkes således, at betingelsen for at opnå en differentieret restitution i henhold til denne bestemmelse – nemlig at toldformaliteterne ved indførsel er blevet opfyldt – ikke er opfyldt, når produktet i bestemmelsestredjelandet, efter overgang til en procedure med aktiv forædling uden opkrævning af importtold, har undergået en »væsentlig bearbejdning eller forarbejdning« som omhandlet i toldkodeksens artikel 24, og det produkt, der fremkommer ved denne bearbejdning eller forarbejdning, udføres til et tredjeland.

Sagens omkostninger

31 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Femte Afdeling) for ret:

Artikel 15, stk. 1 og 3, i Kommissionens forordning (EF) nr. 800/1999 af 15. april 1999 om fælles gennemførelsesbestemmelser for eksportrestitutioner for landbrugsprodukter, som ændret ved Kommissionens forordning (EF) nr. 444/2003 af 11. marts 2003, skal fortolkes således, at betingelsen for at opnå en differentieret restitution i henhold til denne bestemmelse – nemlig at toldformaliteterne ved indførsel er blevet opfyldt – ikke er opfyldt, når produktet i bestemmelsestredjelandet, efter overgang til en procedure med aktiv forædling uden opkrævning af importtold, har undergået en »væsentlig bearbejdning eller forarbejdning« som omhandlet i artikel 24 i Rådets forordning (EØF) nr. 2913/92 af 12. oktober 1992 om indførelse af en EF-toldkodeks, og det produkt, der fremkommer ved denne bearbejdning eller forarbejdning, udføres til et tredjeland.

Underskrifter